

El poema carnívor

A

Ester Pino

l'article *El signe de la poesia i el signe de la prosa* (dins *Els miralls*), Umberto Eco intenta aclarir la qüestió dels gèneres literaris i arriba a la conclusió que mentre que la prosa és el gènere que amb més paraules diu menys, la poesia és l'art que amb menys paraules diu més cosa. Perquè en matèria de poesia no és tan important el que es diu (fa segles que no inventem res!) sinó el com es diu. I aquí entra la gesta del Jordi Llavina poeta. El seu últim poemari té com a nucli tres temes, els mateixos que ja va tractar a *La corda del gronxador*: l'amor, el pas del temps i –del treball d'acostament a la universalitat d'aquests dos, n'ha sortit el tercer– el propi procés creatiu. I en aquest acostament, en la consciència d'aquesta escriptura, la poètica de Llavina s'ha erigit amb dos pilars que han forjat una veu serena, madura i exigent: la imatgeria i l'estil.

Igual que a *La corda*, el poeta parla de l'amor des d'un lloc en què ja tot està perdut, on “menja com un talp que grata la closca d'alguna menja però que s'ha acabat”, un amor a les acaballes que xoca amb el desig que encara manté pel cos de l'estimada i que es visualitza en una carnalitat comestible molt directa: “El meu cor fa la mida d'una poma. / Si ara amb les dents l'anessis foradant / –bategant-te a la mà, mal agafat, / bestiola que aspira a esmunyir-se del puny– / menjaries la carn del meu amor”. El pòsit surrealista de les imatges en què els cinc sentits s'acaben convertint en protagonistes –com el Palau i Fabre més amorós– arriba a un punt en què Llavina dóna carpetada a la visceralitat i refreda la seva veu per agafar, de manera més distanciada i crua, els conceptes amor i pas del temps. Perquè l'amor ha deixat desmillorat al poeta, que ara clava amb unes pinzellades carregades de tinta unes imatges devoradores i desesperançadores, com la incipència de l'amor, la impossibilitat de comunicació, els problemes de parella, el desgast dels cossos pel pas del temps i la insignificança de l'ésser humà (“Tenim, poc més o menys, / la textura d'un drap”), que deixen el regust que som ben poca cosa. Tot transmès des de la quotidianitat més propera, en la línia del realisme líric de Joan Vinyoli o Joseph Brodsky, aquell que a partir d'objectes físics i els fets més propers arriba a una profunditat transcendent sense esforços que agafa sentit amb una exposició realment corprenedora. És el desgany amorós del poeta, tenyit d'amargor existencial, que s'imposa amb una veu adulta, clara i directa, una veu ja de tornada que sap de què està feta, la vida, i que en reflexiona sense ampul·lositats. És així com dels versos d'ambient gris del poema *Glasgow* (“Jo torno del carrer, amb el fred / estampat a quatre columnes / a la portada del diari / que duc falcet sota del braç”) passa a una mirada més tèrbola davant la derrota personal i la incúria del temps (“Palpa't el cor / tan fruita sense suc”). És llavors quan la seva veu emprèn un camí molt més fosc amb girs al simbolisme francès –sobretot als seus poemes en prosa– i imatges més extremes on el maleït temps “Curós, en treu l'abric de les parpelles / –pell prima com puntera de mitjó. / L'àpat d'avui es limitarà a unes postres: / al sorbet àcid que és fet dels teus ulls. / Tan grotesc, tot plegat sembla el meu cor, / que també té una inflorescència poc natural / fruit de cures d'urgència, tot ell / una fruita de maduració / accelerada, carn de cortisona / que ara tremola en fregar-te la pell” (a *Canàries*).

Aquesta imatgeria ansiosa i assedegada està sustentada per l'estil, la gran pedra de foc de Llavina. L'esforç de contenció de la llengua, de contricció, d'aplanament, de rimes internes i vers lliure, està conjugat amb una selecció lèxica en què la sonoritat bateja al vers en un procés de ductilitat inextingible. I sumat a la pulcritud del llenguatge i la modulació de la carn que s'hi ha deixat, *Diari d'un setembrista* resulta un poemari temptador, tangible i gustós, de lectura íntima i directa, amb una veu clarament formada que ja es reconeix quan declara “I jo, ara, he publicat / aquest llibre de versos: / voldria que el llevat no l'hagués inflat massa, / que els versos, com un pa poc cuit, / no t'humitegin la boca. / Espero que la crosta de l'estil / guardi una molla nutritiva / que doni compte de la mà que l'ha pastat / i de la farina de què està feta”. Quan la massa es treballa bé, el pa surt fresc i saborós. Tastin-lo i gaudiran.

Jordi Llavina

(Gelida, 1968) és escriptor, poeta i crític literari. La seva obra inclou narrativa breu (*La capa d'ozó*, el 1999, i *Dies de Galícia*, el 2001) i les novel·les *La matèria del temps* (1994), *La mà tallada* (1999) i *Nitrato de Xile* (2001, Premi Josep Pla). Durant diversos anys, va presentar i dirigir el programa literari *Fum d'estampa* a Catalunya Ràdio. L'any passat va publicar a Proa el poemari *La corda del gronxador*, que va ser Premi Ciutat de Palma Joan Alcover de Poesia. Actualment escriu al suplement cultural de *La Vanguardia*, presenta el programa televisiu *El book insígnia* i col·labora al programa de Gaspar Hernández *L'ofici de viure*, a Catalunya Ràdio. *Diari d'un setembrista* ha estat Premi Alfons el Magnànim València de Poesia 2007.

Títol original_Diari d'un setembrista

Autor_Jordi Llavina

Editorial_Bromea

Pàgines_85